

Kinderboekenfonds Papiamentu

Stichting Lezen & Schrijven Bonaire
Voorzitter: dhr. A. Stuur
Status: concept (dec. 2016)

1. Inleiding	3
1.2 Stichting Lezen & Schrijven Bonaire	3
1.3 Activiteiten en projecten van Stichting Lezen & Schrijven	4
2. Het boekenfonds als instrument.	6
3.1 Doelstelling van Boekenfonds Papiamentu	7
3.2. Projectresultaat	7
3.3 Afbakening	7
4. Randvoorwaarden en Risico's	8
4. 1 Randvoorwaarden	8
4.4. Risicoanalyse	8
5. Projectorganisatie	9
5.1 Fasering en planning van tussenresultaten	9
6. Financiën	10
6.1 Begroting	10
6.2 Dekkingsplan	10
7 Communicatie en Samenwerking	11

1. Inleiding: het onderzoek

Geletterdheid is een fundamentele voorwaarde voor duurzame inzetbaarheid op de arbeidsmarkt, gezondheid en zelfredzaamheid van burgers, en sociale cohesie. In 2015 heeft de Stichting Lezen & Schrijven Bonaire, samen met CPS Onderwijsontwikkeling en Advies, **onderzoek** gedaan naar Geletterdheid op Bonaire. Met dit onderzoek wilden wij zicht krijgen op de mate van geletterdheid in het Nederlands en Papiamentu onder de inwoners van het eiland. Een andere belangrijke doelstelling was om duidelijkheid te verkrijgen over factoren die van invloed zijn op laaggeletterdheid zodat er gericht actie kan worden ondernomen.

Een van de aanbevelingen in het onderzoek luidde dat het noodzakelijk is om op Bonaire een (voor) leescultuur te creëren en te versterken. De stichting neemt zich deze aanbeveling ter harte en geeft hier op verschillende manieren invulling aan. Door diverse activiteiten aan te bieden aan de kinderen van Bonaire waarbij lezen en schrijven wordt gestimuleerd. Maar met het aanbieden van activiteiten alleen zijn we er nog niet. Feit is, dat er onvoldoende kwalitatief goed leesmateriaal voorhanden is. Er zijn gewoonweg te weinig boeken in het Papiamentu beschikbaar die aansluiten bij de belevingswereld van kinderen en jongeren op Bonaire. Er zijn geen boeken in het Papiamentu beschikbaar die geschreven zijn volgens een methodiek waarbij rekening wordt gehouden met de ontwikkeling in het leesniveau bij kinderen zoals bijv. de **AVI- niveau's**. Stichting Lezen & Schrijven Bonaire wil niet alleen het aanbod van het Papiamentstalig aanbod verbreden, wij streven ernaar het aanbod kwalitatief goed uit te breiden door het AVI niveau te integreren in de nieuw te schrijven boekjes. Op deze wijze vergroten we de educatieve en plezierige waarde van het aanbod en leveren wij een bijdrage aan de mogelijkheid het taalniveau in het Papiamentu te versterken volgens een beproefde methodiek.

Dit projectplan beschrijft de opzet van het Boekenfonds Papiamentu, de doelgroep, de risico's en randvoorwaarden en geeft een overzicht van de benodigde financiële middelen. Het plan laat zien wat Stichting Lezen en Schrijven met het Boekenfonds verwacht te kunnen bereiken en hoe. Voorafgegaan door een korte beschrijving van de stichting.

1.2 Stichting Lezen & Schrijven

Stichting Lezen & Schrijven Bonaire is in 2015 vanuit de Rotary Club Bonaire opgericht, om laaggeletterdheid op Bonaire te voorkomen en verminderen. Wij richten ons hierbij specifiek op kinderen van 0 tot 18 jaar. De Stichting vervult vijf rollen:

- 1) aanjager, die organisaties en individuen in de publieke en private sector stimuleert en activeert;
- 2) communicator, die constante aandacht voor het thema vraagt;
- 3) uitvoerder, die partners/ organisatie helpt hun verantwoordelijkheid in de praktijk te brengen;
- 4) kenniscentrum, dat individuen en organisaties informeert over laaggeletterdheid en gerelateerde thema's;
- 5) fundraiser.

Zoals aangegeven heeft de stichting meteen na de oprichting grootschalig onderzoek verricht naar geletterdheid op Bonaire. Dit onderzoek is een groot succes geworden door deelname van 8,5% van de bevolking en 940 leerlingen tussen de 9 en 18 jaar. Daarnaast hebben wij toetsgegevens mogen gebruiken van de basisscholen en

middelbare school op het eiland. De resultaten uit het onderzoek, vormen het bewijs dat Stichting Lezen & Schrijven Bonaire serieus bestaansrecht heeft. Op basis van gefundeerde aanbevelingen worden onze projecten en initiatieven ontwikkeld. Een integrale aanpak, gericht op samenwerking is hierbij het uitgangspunt. Voor een uitgebreide inzage in de conclusies en aanbevelingen in het rapport, en meer informatie over de stichting, verwijzen wij u naar onze website www.lezenenschrijvenbonaire.org

De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 9042. Het heeft geen eigen kantoor, maar maakt gebruik van de kantoren van de leden van bestuur. Als postadres wordt het woonadres van de voorzitter aangehouden:
J.A. Abrahamboulevard 28-B
Kralendijk Bonaire.
Het emailadres is: lezenenschrijvenbonaire@gmail.com
Tel. 00599 786 14 18.

Het Bestuur van Stichting Lezen & Schrijven Bonaire is aanvrager van de financiële bijdrage en bestaat uit:

Voorzitter: dhr. A.E.P.R. Stuur
Penningmeester: dhr. A. Botterop
Secretaris: dhr. J.T. Janga
Lid: mw. R. Bierings - Van der Reyt, tevens coördinator mediabus
Lid: dhr. L.U.G. Domacassé.

De bestuursleden zijn onbezoldigd. Er werken momenteel drie betaalde medewerkers voor de stichting; 2 medewerkers voor de Mediabus en 1 medewerker voor het organiseren van fondsenwerving en de voorbereiding hiervan. Bij de projecten die de stichting initieert wordt zoveel als mogelijk gestreefd naar inzet door vrijwilligers en sponsoring om de kosten zo laag mogelijk te houden.

1.3 Activiteiten van Stichting Lezen & Schrijven Bonaire

De Stichting heeft na het onderzoek nog een aantal succesvolle projecten gerealiseerd. Zo hebben wij in 2015 het project Estafetteboekje gelanceerd, waarbij leerlingen van groepen 8 van de basisscholen samen een tweetalig boek hebben geschreven, over de Bonaireaanse surfheld Taty Frans. Dit boek is in 2016 voorzien van mooie illustraties, uitgegeven en feestelijk gepresenteerd. Van dit boek zijn al 150 exemplaren verkocht!

Mediabus Bonaire

Ook is in 2015 een mediabus aangekocht en ingericht met een moderne, uitgebreide boekencollectie voor kinderen tussen 0 en 17 jaar, en laptops met WiFi verbinding. Deze bus rijdt elke middag in de week naar een andere bario (wijk) op Bonaire om deze faciliteiten dicht bij de kinderen thuis aan te bieden. Hiervoor werken we samen met de Sentro di Bario's (buurthuizen) waar we gebruik mogen van maken van de voorzieningen, zoals een standplaats, elektra, toiletten etc. Het lidmaatschap is gratis. Naast het aanbieden van boeken en computergebruik organiseren we vanuit de mediabus activiteiten en workshops die het lezen en schrijven bij kinderen stimuleren. De Mediabus Bonaire is voor de stichting hét promotiemiddel in de strijd tegen laaggeletterdheid. De mediabus heeft een eigen pagina op onze website en een eigen Facebook Pagina.

De Stichting is coördinator van Taalpunt Bonaire. In dit kwartaal-overleg brengen we alle organisaties en belanghebben op het gebied van lezen en schrijven bij elkaar. Zo neemt de Openbare Bibliotheek hieraan deel, alsmede Forma, de taalcoördinatoren van de scholen, en anderen. In dit overleg stemmen we activiteiten af en het biedt een platform om inhoudelijk met elkaar de voortgang van projecten te bespreken, waarin we samenwerken.

Uitgebreide toelichtingen op de projecten en resultaten vindt u in ons Jaarverslag 2015.

Voor 2017 en de jaren daarna, staan diverse projecten gepland die ervoor moeten zorgen dat we kinderen van alle leeftijden op diverse manieren bereiken (integrale aanpak). De plannen liggen klaar, en we zijn momenteel bezig om hier financiering voor te vinden. Een totaaloverzicht van de plannen ziet u op onze website.

2. Het boekenfonds als instrument.

Bij het versterken van geletterdheid is het belangrijk dat vanaf jonge leeftijd veel wordt gelezen en geschreven. Stichting Lezen & Schrijven Bonaire streeft ernaar het lezen en schrijven op diverse manieren te stimuleren en geletterdheid te versterken. Zo initiëren wij in 2017 het project Babyboekjes (lezen onderdeel maken van de opvoeding door jonge ouders en voor baby's), en Summerschool Bonaire (niveau van begrijpend lezen verhogen van kinderen die van de lagere- naar de basisschool gaan).

Het Kinderboekenfonds Papiamentu echter is een groter, langduriger project om niet alleen de leesactiviteit te bevorderen, maar een fundering te creëren onder de leescultuur. Kinderen die vanaf jonge leeftijd in hun moedertaal Papiamentu zouden willen lezen lopen tegen een beperkt aanbod aan. Het is mogelijk dat een kind op jonge leeftijd al de boeken heeft gelezen die er in deze taal geschreven zijn. Bovendien is van de huidige Papiamentstalige kinderboekencollectie geen enkel boek geschreven volgens een beproefde niveau-indeling. Met bijbehorende zinslengte, woordenschat, etc. De boekjes zijn wel geschreven met aandacht voor de levenswijze en cultuur op het eiland, zodat kinderen zich erin kunnen herkennen. Maar er zijn geen boekjes die rekening houden met het leesniveau en de ontwikkeling hierin.

Wij kunnen ons best doen om lezen te stimuleren, maar als het aanbod op enig moment gewoon "op" is dan is dat niet mogelijk. Schrijvers uit de regio zijn ontzettend belangrijk voor het vastleggen en uitdragen van de culturele aspecten van de eilanden, ook (of misschien wel juist) via kinderboeken. Kinderen willen lezen over de wereld waarin zij opgroeien en die ze begrijpen. Wat de Stichting nastreeft met het Kinderboekenfonds is een breed, kwalitatief goed en modern aanbod van kinderboeken in het Papiamentu te creëren en te bestendigen.

Door de boeken geschikt te maken voor diverse media (tablet, digibord, etc.) toepassingen bieden we de kans om de verhalen aan te bieden aan kinderen die (nog) niet in staat zijn om boeken te lezen, maar wel het taalcontact nodig hebben.(e-books).

3. Het project en doelstelling

3.1 Doelstelling van Kinderboekenfonds Papiamentu

De bedoeling van het Kinderboekenfonds Papiamentu is om het aanbod van Papiamentstalige boeken te verbreden, kwalitatief sterk te verbeteren en schrijvers op te leiden in het schrijven volgens het AVI systeem, om zo ook voor langere termijn het kwalitatief goede aanbod te verzekeren.

Door de boeken aan de basisscholen aan te bieden verzekeren we ons van het bereik van alle leerlingen. Zo dragen we bij aan het taalonderwijs en daarmee de versterking van geletterdheid in het Papiamentu van kinderen op de basisschool. De Stichting vindt het een serieus gebrek dat er op basisscholen geen Papiamentstalige kinderboeken zijn die een opgaande leerlijn volgen. Kinderen van Bonaire moeten dit aangeboden krijgen als onderdeel van hun (taal) ontwikkeling. Door het via de scholen beschikbaar te stellen, bereiken wij ook kinderen wiens ouders/ verzorgers niet in staat zijn nieuwe boeken voor hen aan te schaffen.

Op Bonaire worden er elk jaar ong. 200 kinderen geboren. Gekeken naar de leeftijdsopbouw (0-5/5-10/15-20) zijn er in 2016 in ieder geval meer dan 1300 kinderen per leeftijdsgroep op het eiland (Bron: CBS). Voor een eenvoudige rekensom houden wij aan: een gemiddelde van 300 kinderen per leeftijd. Van groep 1 t/m 8 zijn dit dus 2400 kinderen in totaal. Na vijf jaar is er een complete reeks kinderboekjes per AVI niveau en deze zullen ongeveer na 10 jaar moeten worden vernieuwd. Omdat een van de resultaten is dat schrijvers zijn opgeleid om kinderboeken te schrijven volgens de AVI methode, zal de boekencollectie ook voor volgende generaties beschikbaar zijn en blijven.

3.2. Projectresultaat

Met dit project willen we vijf resultaten bereiken:

- 1) Na de afronding bestaat er een nieuw systeem, vergelijkbaar met het AVI systeem, voor Papiamentstalige kinderboeken. Met een niveau van 1 tot 9.
- 2) Er zijn schrijvers opgeleid om met gebruik van dit systeem kinderboeken te schrijven.
- 3) Er is een nieuwe reeks aantrekkelijke kinderboeken geschreven, volgens dat systeem, die aansluiten bij de kennis en belangstelling van Bonairiaanse kinderen. Ieder jaar wordt een lijn van 5 boeken opgeleverd. Na 5 jaar is het aanbod compleet.
- 4) De boekenreeks is multimediaal beschikbaar (E-book, tablet, digibord).

3.3 Afbakening

In dit project streven we ernaar om een kwalitatief goed aanbod van kinderboeken in het Papiamentu te verzorgen. Het is geen leertraject voor mensen die nog schrijver willen worden. We nodigen in dit project schrijvers uit, die al eerder kinderboeken hebben opgeleverd passende in de cultuur van de eilanden.

4. Randvoorwaarden en Risico's

4.1 Randvoorwaarden

Elk project kent voorwaarden om doorgang te laten plaatsvinden. Dat is voor het project Kinderboekenfonds Papiamentu uiteraard niet anders. Zo is het bijvoorbeeld noodzakelijk om expertise in te schakelen van derden, om schrijvers te trainen. Bovendien moeten we schrijvers vinden die kennis hebben van de leefwereld van kinderen op Bonaire, en bereid zijn zich te laten onderwijzen en te schrijven in een systeem, zoals het AVI systeem.

4.2 Functionele eisen

We moeten kennis en expertise uitwisselen met de taalcoördinatoren, schrijvers en ontwikkelaars van het AVI systeem in Nederland; het nieuwe systeem moet "officieel worden vastgelegd" voor de toekomst. De boekjes zelf moeten voldoen aan de systeem-eisen (woordenschat en zinslengte) en aansluiten bij de belevingswereld van kinderen op Bonaire. De digitale versies moeten tweetalig worden uitgebracht; in het Papiamentu en het Nederlands.

4.3 Operationele eisen

Een belangrijke voorwaarde voor het welslagen van dit project is een gemeenschappelijk belang van betrokkenen; via het Taalpunt Bonaire en de schrijvers met de uitgever (de stichting) om het aanbod inhoudelijk goed te maken.

4.4. Risicoanalyse

Naast randvoorwaarden kent ook dit project risico's. Stichting Lezen & Schrijven heeft een verkenning uitgevoerd en kwam tot onderstaande lijst.

Risico	Maatregel	Verantwoordelijk
Financiering	Fondsenwerving, bedrijven benaderen voor sponsoring, spreiding van aanvragen voor financiering over verschillende fondsen en partijen	Voorzitter Stichting Lezen & Schrijven, medewerker Stichting Lezen & Schrijven
Onvoldoende trainers	Eigen training ontwikkelen	Voorzitter Stichting Lezen & Schrijven
Onvoldoende belangstelling van schrijvers	Nederlandse boeken laten vertalen naar het Papiamentu.	Medewerker Stichting Lezen & Schrijven.
Onvoldoende fondsen	de reeks verkleinen, de oplage wijzigen, minder illustraties.	Bestuur Lezen & Schrijven

5. Projectorganisatie

De opdrachtgever is de Stichting Lezen & Schrijven Bonaire. De voorzitter zorgt voor voldoende financiële middelen en besluit over overschrijding of besparing op het budget. Daarnaast wordt de stichting intellectueel eigenaar van de methodiek in het Papiamentu. Via het Taalpunt Bonaire betrekken wij partners die belanghebbend zijn bij het verspreiden en instandhouden van een leescultuur op het eiland bij dit project.

5.1 Fasering en planning van tussenresultaten

Dit project bestaat uit meerdere resultaatgebieden en bestrijkt een langere termijn. Om de voortgang in de juiste volgorde en de deelresultaten makkelijker te monitoren is het plan opgedeeld in fasen. De looptijd bedraagt vijf jaar.

LOOPTIJD

Fase	(Tussen)resultaten/ producten	Start datum	Eind datum
1. Initiatiefase	Fondsenwerving, inventariseren mogelijkheden om schrijvers te trainen, informatie uitwisseling met betrokken partijen op het gebied van lezen en schrijven, Taalpunt Bonaire.	dec. 2016	medio 2017
2. Definitiefase	het vaststellen van het AVI systeem en definitieve afspraken maken met schrijvers en belanghebbenden.	juni 2017	aug. 2017
3. Ontwerpfase	verspreiden en trainen van het systeem voor schrijvers.	sept 2017	sept 2017
4. Voorbereidingsfase	schrijven en illustreren boeken, edititing	okt 2017	dec. 2017
5. Realisatiefase	drukken en digitaliseren	jan. 2018	5 jaren
6. Implementatie en evaluatiefase	Nabesprekingen met schrijvers, scholen in latere evaluatiefase. Bijhouden verkoopcijfers.	feb. 2018	periodiek in 5 volgende jaren

6. Financiën

6.1 Begroting

In onderstaand overzicht heeft Stichting Lezen & Schrijven de kostenposten begroot. maar het biedt ruimte om minimaal 3 tot 5 jaren dit project voort te zetten, rekening houdende met bevolkingsgroei en de mogelijkheid om een deel van deze boekjes te verkopen om een deel van de kosten terug te verdienen. Mogelijkheden tot verkoop zijn verkend. We streven naar een oplage van 5 boekjes per niveau (9 niveau's) en per boekje 1000 stuks. Dat is in totaal een oplage van 45000 stuks. Op basis van ervaring in het project met het estafetteboekje Taty Frans, kind van wind en zee, is de kostprijs per titel 7500 usd. Dat is incl. drukkosten, schrijven, vertalen, illustreren en vervoer naar Bonaire.

Kostenpost	USD	Toelichting
Vaststellen AVI Systeem	10.000,00	
Opleiding schrijvers, redacteurs	10.000,00	
Totaal eenmalig	20.000,00	
Boekenreeks	337.500,00	elk niveau 5 boekjes, 9 niveau's. Kosten per boek 7.500 usd. Incl. schrijven, redigeren, illustreren, drukken, digitaliseren, vervoer .
Digitaliseren van boekjes	90.000,00	2.000,00 per titel
Jaarlijks (5 jaar lang)	157.500,00	

Boekje 96 pagina's Full colour harde kaft	
<i>Drukkosten 1.000 per stuk a 2.50</i>	<i>2500,00</i>
<i>Transportkosten</i>	<i>100,00</i>
<i>8 % ABB</i>	<i>208,00</i>
<i>Schrijver/ redactie</i>	<i>2000,00</i>
<i>Vertalingen</i>	<i>700,00</i>
<i>Illustrator</i>	<i>2000,00</i>
Totaal	7508,00

6.2 Dekkingsplan

Inkomstenbron	Bedrag USD
Verkoop Boekjes aan vrije boekhandels á 10,00 per stuk, geschat aantal 250 stuks	2.500,00
Verkoop aan scholen á 7,50 geschat aantal 500 stuks	3.750,00
Prins Bernhard Cultuurfonds Caribbean	
Rotary Club Bonaire	1.000,00
Diverse sponsoren bedrijfsleven	

Er zijn geen fondsen aangeschreven op een eerder moment.

7 Communicatie en Samenwerking

Stichting Lezen & Schrijven streeft naar samenwerking die gebaseerd is op inzet van vrijwilligers of medewerkers die bereid zijn zich in te zetten tegen een lage (onkosten) vergoeding, of in combinatie met de eigenlijke baan. Ook onze communicatie zal eenvoudig van aard zijn en gebaseerd op het vinden van "free publicity". Dit om de kosten voor de Stichting zoveel mogelijk te beperken.

Voor dit project is het voor de samenwerking noodzakelijk een projectgroep in het leven te roepen waar in ieder geval de Stichting zelf, de trainer en schrijvers zitting in hebben. Om de overleggen praktisch haalbaar te maken (het moet voor alle betrokken mogelijk zijn aan dit project deel te nemen naast de reguliere taken van een ieder) kan dit aansluiten via het Taalpunt Bonaire. De Stichting Lezen & Schrijven is eindverantwoordelijke in dit project en voert de regie over de gehele organisatie, de kosten en de communicatie. Dit project vereist zakelijke communicatie in de initiatief- en definitiefase. En een media offensief tijdens de realisatiefase.

In de initiatiefase zullen wij gaan inventariseren of er partijen op Curacao bereid zijn om te participeren. (FPI, Fundashon Material Pa Skol).

Doelgroep	Informatie	Methode
Fondsen	Doelstellingen van het project en de Stichting in het algemeen.	Projectplan, jaarverslag en jaarrekening vd Stichting. Onderzoeksrapport. Methoden zoals vereist door de fondsen zelf.
Samenwerkingspartners	inhoudelijke afstemming; de trainingen van schrijvers, de boekenreeks, elke vorm van informatie nodig voor een goede samenwerking	Projectgroep overleg, email
Schrijvers, illustratoren	overdracht/ training, opdrachtverstrekkingen voor schrijven en illustreren van de boeken	projectgroep overleg
Inwoners van Bonaire	Lancering boekenreeks, inhoudelijke berichtgeving over het leessysteem. (AVI Papiamentu)	persberichten, radio-interviews, boekenmarkten, presentatie tijdens kinderboekenweek, bij de bibliotheek, etc. etc.
scholen en schoolkinderen	Introductie van de boeken	Feestelijke eerste uitreiking,
Partners van de stichting, vrijwilligers	Voortgang van het project	Via Taalpunt, email, de website, Facebook.